PRZEGLĄD SZACHOWY

Nr. 1

15. luty 193

DWUTYGODNIK

Pismo poświęcone grz
i studiom szachowy

Cena 40 gr

Nr. 1. 15. LUTEGO 1937. Rok I.

PRZEGLĄD SZACHOWY

pismo poświęcone grze i studiom szachowym

Prenumerata		
Mies.	Zł.	0.70
kwart.	Zł.	1.80
półrocz.	Zł.	3.50
roczna	Zł.	6 —

Redaktor
I. Schächter

Prenum. dla Zw. i Kl. Sz.		
Mies.	Zł.	0.55
kwart.	Zł.	1.50
półrocz.	Zł.	2,80
roczna	Zł.	5.—

Redakcja i administracja: Lwów, ul. Kazimierza Wielkiego 47.

Konto P. K. O. Nr. 507.360

Do Czytelników!

Olbrzymi rozwój gry szachowej w ostatnich latach wykazał, że szachy nietylko dotarły do najszerszych warstw społeczeństwa, ale także uznane zostały za czynnik, świadczący o kulturze danego państwa.

I w Polsce życie szachowe wre w pełni. Wszędzie odbywają się turnieje, indywidualne i drużynowe, o mistrzostwo związków, miast i t. p., powstają organizacje, kluby i rubryki szachowe w czasopismach. Brakuje więc bardzo pismo fachowe, któreby stało się ośrodkiem ruchu i łącznikiem między wszystkimi organizacjami i poszczególnymi szachistami.

Tym ośrodkiem i łącznikiem będzie dwutygodnik „Przegląd Szachowy"

Celem redakcji naszego pisma jest przede wszystkim propagowanie szachów i umożliwienie poznania piękna gry szachowej szerszemu ogółowi.

Staramy się o pozyskanie współpracy najwybitniejszych autorytetów szachowych. Postanowiliśmy na ogólne żądanie wprowadzić kurs teoretyczny dla nieobznajomionych z teorią szachową.

Pismo nasze donosić będzie swym Czytelnikom o wszystkich wydarzeniach szachowych w kraju i zagranicą, ogłaszać będzie aktualne partie wybitnych mistrzów i amatorów oraz końcówki i zadania, uwzględniając szczególnie kompozytorów krajowych.

Niska cena naszego pisma ma je upzystępnić najszerszym kołom. „Przegląd Szachowy" jest najtańszym istniejącym wydawnictwem szachowym, dążeniem jednak naszym będzie postawić go na poziomie najlepszych.

Pełni ufności, że Polski Związek Szachowy powita naszą inicjatywę i zamierzenia nasze spotkają się z życzliwym przyjęciem w Polskim Świecie Szachowym, oddajemy niniejszy numer Czytelnikom.

Redakcja.

Życie Szachowe w Polsce.

Ostatnie lata zaznaczyły się wielkim ożywieniem życia szachowego w Polsce. Ważnym etapem był Ogólnopolski Turniej o drużynowe mistrzostwo Polski w Katowicach 1934 r. który odbył się dzięki inicjatywie Polskiego Związku Szachowego oraz Śląskiego Zw. Sz. W turnieju tym, zorganizowanym z wielkim rozmachem, wzięło udział kilkudziesięciu najwybitniejszych szachistów polskich, reprezentujących wszystkie Okr. Zw. Sz. Zwyciężyła wówczas po zaciętej walce drużyna warszawska, mająca w swym składzie szereg uznanych mistrzów. Turniej ten wywołał znaczne zainteresowanie i byłoby więc bardzo pożądane, aby podobne spotkanie odbyło się znowu w roku bieżącym. Jest to impreza wprawdzie nieco kosztowna, sądzimy jednak, że wszystkie centra szachowe w Polsce chętnie przyczynią się materialnie do zorganizowania turnieju o tak wielkim znaczeniu propagandowym.

Rok 1935 był punktem kulminacyjnym w rozwoju gry szachowej w Polsce. W czerwcu odbył się turniej indywidualny o mistrzostwo Polski, w którym zwyciężył Dr. Tartakower. Następnie w sierpniu, w Warszawie Kongres Międzynarodowego Zw. Sz. (F. I. D. E.) połączony z turniejem drużynowym o mistrzostwo świata. Turniej ten, jak wiadomo wywołał wielkie zainteresowanie nawet w kołach niefachowych, a gra królewska była przez krótki czas jednym z najważniejszych wydarzeń. Przyczyniła się do tego przede wszystkim doskonała gra drużyny polskiej, która tylko z powodu braku szczęścia zajęła 3 miejsce. Zresztą szachiści polscy potwierdzili swą klasą w zeszłym roku, zdobywając w turnieju monachijskim drugą nagrodę.

Wyniki te świadczą wymownie o wysokim poziomie gry szachowej w Polsce. Dalszym pocieszającym objawem jest ukazanie się szeregu młodych i wielce utalentowanych szachistów.

Wykazały to dobitnie t. zw. turnieje eliminacyjne w Łodzi 1935 i Częstochowie 1936 r. Uznanie należy się również naszym mistrzom za godne reprezentowanie Polski w turniejach indywidualnych na arenie międzynarodowej. Przede wszystkim wyróżnił się Paulin Frydman, który uzyskał w wielkim turnieju budapeszteńskim 1934 r. 3-cią nagrodę wspólnie z Flohrem oraz 1-szą nagrodę w Helsingforsie 193[illegible]. Poza tym Najdorf i H. Friedman, z których pierwszy zdobył w ubiegłym roku mistrzostwo Węgier, drugi zaś mistrzostwo Wiednia.

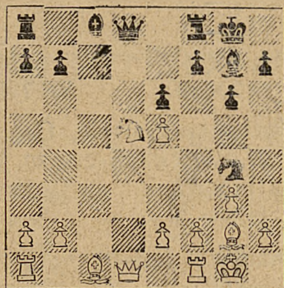
Miejmy nadzieję, że w roku obecnym rozwój gry szachowej w Polsce poczyni dalsze postępy.

Partia Nr. 1. Pionem hetmańskim

	P. Frydman (Polska)	K. Richter (Niemcy)
1.	d2—d4	Sg8—f6
2.	Sg1—f3	g7—g6
3.	c2—c4	d7—d5
4.	g2—g3	Gf8—g7
5.	Gf1—g2	c7—c6
6.	c4×d5	c6×d5
7.	0—0	0—0
8.	Sb1—c3	Sb8—c6

9. Sf3 e5 Sc6×e5
10. d4×e5 Sf6—g4
11. Sc3×d5 e7—e6?

Powoduje komplikacje, które w rezultacie okazują się niekorzystne dla czarnych.

12. Sd5—f6+ Ge7×f6

Po 12... S×f6 nastąpi 13. H×d8 W×d8 14. Sg5 z przewagą.

13. e5×f6 Hd8×f6
14. Hd1—c2 Hf6—e7
15. h2—h3 Sg4—e5
16. Hc2—c3! f7—f6

Innaczej następuje Gh6 z zyskiem jakości.

17. Gc1—e3 Wf8—d8
18. Wf1—d1 Se5—f7
19. Wd1×d8 He7×d8
20. Wa1—c1 e6—e5
21. Hc3—c7 Gc8—e6

Po wymianie hetmanów wtargnięcie wieży na 7-mą linię jest dla czarnych również zgubne.

22. b2—b3 Ge6—d5
23 Gg2 d5 Hd8×d5
24. Hc7—e7 Kg8—g7
25. Wc1—c7 Wa8—d8
26. Wc7×b7 Wd8—.8
27. He7×e8 Hd5×b7
28. Ge3—c5 f6—f5
29. Gc5—e7!

Czarne poddały się

Bardzo dobra partia Frydmana.

Międzynarodowy turniej w Hastings.

Tradycyjny ten turniej przyniósł tym razem światu szachowemu wiele emocji. Przyczynił się do tego zażarty pojedynek między Aljechinem i Finem o palmę pierwszeństwa. Do siódmej rundy ten ostatni prowadził w niebywałym stylu, wygrywając jedną partię za drugą, i zdobywając 7 punktów! Podążał za nim Aljechin, tym razem świetnie usposobiony, mając $6^1/_2$ p., to jest tylko jedną partię remisową z Eliskasesem, którą coprawda powinien był przegrać. Rozstrzygnięcie nastąpiło w spotkaniu obu rywali w 8=mej rundzie. Aljechin po znakomitej grze zwyciężył i zdobył w ten sposób pierwszą nagrodę. W ostatniej rundzie obaj zwycięzcy nie wysilal się zbytnio, zadawalając się remisem Aljechin po rocznej depresji psychicznej w kutek utraty mistrzostwa świata, podobnie jak swego czasu Capablanca, wraca do dawnej swej formy. Także Fine, zaliczany obecnie do najwyższej klasy światowej dowiódł, że godny jest takiego wyróżnienia. Trzecią nagrodę zdobył Eliskasas pozostając jednak o dwa punkty w tyle.

$(5^1/_2)$ Czwartą nagrodę podzielili Dr. Vidmar i Feigin po $4^1/_2$ p. Dalsze miejsca zajęli: Tylor i Winter po $3^1/_2$ p. Koltanowski 3 p. Miss Menchik i Thomas po $2^1/_2$ p.

Partja Nr. 2. Hiszpańska.

Aljechin	Fine
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Gf1—b5	a7—a6
4. Gb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Gf8—e7
6. Wf1—e1	b7—b5
7. Ga4—b3	d7—d6
8. c2—c3	Sc6—a5
9. Gb3—c2	c7—c5
10. d2—d4	Hd8—c7
11. Sb1—d2	0—0

W tym miejscu gra się zwykle Sa5—c6, aby ewentualnie zmusić białe do d4—d5.

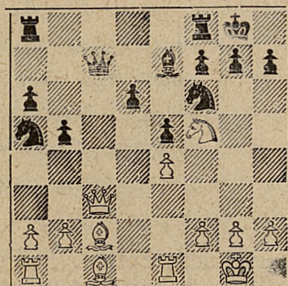
12. Sd2—f1

Aljechin chce wygrać, unika dlatego utartych szlaków i nie gra 12. h3, co poleca teoria.

12.	Gc8—g4
13. Sf1—e3	Gg4×f3
14. Hd1×f3!	

Smiała ofiara piona. Czy jest poprawna, trudno ustalić z pewnością. W każdym razie daje wiele szans, zwłaszcza mistrzowi ataku jak Aljechin

14.	c5×d4
15. Se3—f5	d4×c3
16. Hf3×c3!	Wf8—c8

17. Hc3—g3	Ge7—f8
18. Gc2—d3	Sa5—c6
19. Gc1—g5	Sf6—e8
20. Wa1—c1	Hc7—b7
21. a2—a3	g7—g6

To osłabienie pozycji królewskiej nie było jeszcze potrzebne. Lepszą obronę dawało Kh8 oraz Se7

22. Sf5—h6 +	Gf8×h6
23. Gg5×h6	Sc6—d4
24. Wc1—d1	b5—b4
25. f2—f4	e5×f4
26. Hg3×f4	b4×a3
27. b2×a3	Wc7—c3

Chytre posunięcie. Grozi: 28... W×d3 29. W×d3 Se2 + 30. W×e2 Hb1 + i H×d3

28. Hf4—f2	Sd4—e6?

Znacznie lepsze było Sc6 i Se5.

29. a3—a4	Wa8—c8
30. We1—f1	Wc3—c7
31. Wd1—b1	Hb7—c6
32. a4—a5!	Se6—c5

Groziło Wb6.

33. Gd3—c4	Hc6—d7
34. Hf2—a2!	Sc5×e4

Rozpacz. Po Se6 nastąpi 35. G×e6 H×e6 36. H×e6 z matem na f8. Zaś d5 przedłuża tylko agonię czarnych.

35. Wf1×f7	Hd7×f7
36. Gc4×f7 +	Wc7×f7
37. Ha2—e6	Czarne poddały się

Partja Nr. 3. Indyjska.

Feigin	Fine
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	Gf8—b4
4. Hd1—c2	d7—d5
5. a2—a3	

W tym wariancie Nimcowicza indyjskiej obrony, białe muszą uważać, by nie stracić piona gambitowego. N. p. 5 Gg5 d×c! 6 Sf3 b5 7. a4 c6! (Capablanca — Nimcowicz, Kissingen 1928) i białe nie mają wystarczającej rekompenzaty za piona.

5... Gb4—c3 +
6. Hc2×c3 Sf6—e4
7. Hc3—c2 Sb8—c6
8. e2—e3 e6—e5
9. c4×d5 Hd8×d5
10. Gf1—c4

To posunięcie jest nowością teoretyczną.

10... Hd5—a5
11. b2—b4

Powoduje wielkie zawikłania

11... Sc6×b4
12. Hc2×e4 Sb4—c2 +
13. Ke1—e2 Ha5—e1 +
14. Ke2—f3 Sc2×a1
15. Gc1—b2
15... Gc8—e6!

Fine zamierza poświęcić gońca, by otworzyć linię f!

16. d4—d5 0—0—0
17. d5×e6 f7—f6
18. Kf3—g4?

Ta eskapada króla okazuje się zgubną. Po Kg3 ! białe mają dobrą grę.

18... He1×f2!
19. Gb2×a1 h7—h5 +

Zaczyna się wesoły koniec.

20. Kg4—h3 g7—g5!
21. Gc4×e6 Kc8—b8
22. Sg1—f3 g5—g4 +
23. Ge6×g4 h5×g4 +
24. Kh3×g4 Hf2×g2 +
25. Kg4—f5 Wh8—h5 +
26. Kf5—f6 Wd8—f8 +
27. Kf6—e6 Hg2—g8 +

Białe poddały się.

Przebieg partii był tragikomiczny.

Dział teoretyczny.

„Przegląd Szachowy“ postanowił wprowadzić innowację, cenną dla każdego szachisty, a mianowicie kurs teoretyczny dla nieobznajomionych z teorją.

Teoria otwarć gry szachowej jest bowiem jednym z najważniejszych czynników wpływających na podniesienie poziomu i siły gracza. Spotykamy wielu szachistów, zaawansowanych nawet w grze praktycznej, którzy jednak mając słabe pojęcie o teorii, partie turniejowe i z poważniejszymi przeciwnikami najczęściej przegrywają wskutek błędów w otwarciu. Zniechęceni tym, przestają zajmować się poważnie grą szachową i nie są w stanie wykorzystać możliwości swego talentu, czasem wcale nieprzeciętnego.

Dla takich szachistów przeznaczony jest przedewszystkiem nasz kurs, przy czym korzyści odniesą z niego również gracze, którzy pragną odnowić swe częściowo zapomniane wiadomości teoretyczne. Będziemy kolejno opracowywać najczęściej obecnie grywane otwarcia, a mianowicie: indyjską, francuską, hiszpanską i sycylijską. Kurs prowadzić będzie p. L. Schmer, jeden z najwybitniejszych teoretyków szachowych Lwowa,

Gambit hetmański.

Naukę teorii szachowej zaczynamy od najbardziej popularnego otwarcia: gambitu hetmańskiego. Zanim przejdziemy do praktycznej części, pozwolimy sobie odtworzyć główny zarys tego otwarcia.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6

Drugie posunięcie czarnych uznane zostało za najlepszą odpowiedź. Przyjęcie gambitu 2... dxc pozwala białym na szybkie rozwinięcie figur przyczym pion c4 jest nie do utrzymania, a t. zw. obrona słowiańska 2... c6 grana dość często przez nowoczesnych mistrzów, po 3. c×d oddaje jednak niejaką inicjatywę białym.

3. Sb1—c3 Sg8—f6

O innych posunięciach jak 3... c5, 3... d×c, 3... a6, będziemy jeszcze mówili.

4. Gc1—g5

Wiązanie i nacisk podobnie jak w otwarciu francuskim lub hiszpańskim,

4. . . . . Gf8—e7

Albo też Sb d7 a potem Ge7. Zmiana tych posunięć jest bez większego znaczenia. Po Sb d7 należy strzec się pułapki, w którą się wpada chcąc zdobyć piona, a mianowicie: 5. c×d e×d 6. S×d S×d! 7. G×d8 Gb4+! i czarne zyskują figurę. 4... Sb d7 z następującym c6 i Ha5 omówimy w następnych działach.

5. e2—e3 Sb8—d7

Nie wygląda wprawdzie zbyt pięknie, ale jest za to rozumne.

6. Sg1—f3 0-0
7. Wa1—c1

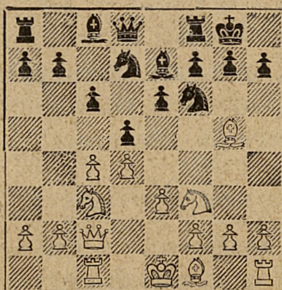
Białym zależy przedewszystkiem na tym, aby nie stracić tempa, co nastąpiłoby po 7. Gd3. Po 7... d×c4 goniec musiałby zrobić dwa po sobie następujące ruchy w tym samym kierunku. Posunięciem wieży białe chcą niejako sprowokować przeciwnika do d×c4.

7. . . . . c7—c6

Logiczna odpowiedź. Uchyla działanie wieży na linii c.

8. Hd1—c2.

Tak wygląda t. zw. konstelacja normalna nieprzyjętego gambitu hetmańskiego.

Zadaniem studiującego będzie nie wykuwanie na pamięć wariantów, lecz zrozumienie idei każdego otwarcia na podstawie partii znakomitych mistrzów. Dla każdego wariantu przytoczymy partię o teoretycznej wartości. A teraz dwa pierwsze przykłady.

1. Bogoljubow — Dr. Tarrasch (Hastings 1922).

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf6 4. Gg5 Ge7 5. e3 Sbd7 6. Sf3 0—0 7. Wc1 96 8. Hc2 d×c4 (Przez Capablankę z szczególnym zamiłowaniem grywane) 9. G×c4 Sd5 10. G×e7 (Na uwagę zasługuje tu 10. Gf4 i posunięcie Alechina 10. Se .) 0. . H×e7 . 0—0 S×c3 12. H×c3! (jeżeli 12 b×c to e5 z oswobodzeniem)... 12. b6 13. Hd3 Wfd8 (grozi wprawdzie Sc ale We8 było lepsze) 14. He2 c5 (Decydujący błąd) 15. Gb5 c×d 16. S×d4 (Białe uzyskują przez groźbę Sc6 decydujące tempo do obsadzenia linii c.) 16... Gb7 17. Wc7 Wab8 18. Wfc1 Gd5 19. Sc6 G×c6 20. W× c6. Białe osiągnęły znączną przewagę pozycyjną i w końcu wygrały.

2. Capablanca — Dr. Vidmar (Londyn 1922)

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 Sf6 4. Gg5 Ge7 5, e3 Sbd7 6. Sf3 0—0 7. Wc1 c6 8. Hc2 d×c4 9. G×c4 Sd5 10, G×e7 He×7 11. 0—0 b6? (okazuje się fatalnym) 12. S×d5! c×d5 (Po e×d białe przez Gd3 zdobywają pioną c6 lub h7) 13. Gd3 h6 14. Hc7! Hb4 15 a3 (Bicie piona byłoby bardzo niebezpieczne, gdyż białe uzyskałyby przeważającą grę na otwartych liniach a pozatym czarny hetman po 16Hd6 byłby odcięty) 16h3 Sf6 17. Se5Gd7 18, Gc2 H—b5 19. a4 H×b2 20. S×d7 Wac8 21. Hb7 S×d7 22. Gh7+ K×h7 23. W×c8 W×c8 24. H×c8 Sf6 25 Wc1 Hb4 26. Hc2+ Kg8 27. Hc6 Ha3 28. Ha8 Kh7 29. We7 H×a4 30, W×f7 Hd1+ 31. Kh2 Hh5 32. H×a7 Hg6 33. Wf8 Hf5 34. Wf7 Hg6 35. Wb7 Se4 36. Ha2 e5 37. H×d5 e×d4 38. Wb8 Sf6 39. H×d4 Hf5 40. W×b6 H×f2 41. Hd3 Kg8 42. Wb8+ Czarne poddały się.

C. d. n.

Turniej w Sztokholmie.

W drugiej połowie stycznia b. r. odbył się w Sztokholmie mały turniej międzynarodowy. Zwyciężył, jak było do przewidzenia faworyt Fine, osiągając 8 punktów z 9-ciu partii, bez przegranej. Drugą nagrodę zdobył Stahlberg 6 ½ p., trzecią i czwartą podzielili Danielson i Stoltz (5 ½ p.) Dalsze miejsca zajęli Szwedzi i przedstawiciel Holandii Landau.

Fine grał znakomicie, aczkolwiek miał nieco szczęścia, zwłaszcza w partii z Landauem. Z szwedzkich mistrzów obok uznanych wielkości międzynarodowych, odznaczył się Danielson. Zawiódł natomiast Lundin, który zajął 6-te miejsce.

Partia Nr. 4 Indyjska

Białe: Fine Czarne Danielson

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 Gf8—b4

Wariant Nimcowicza

4. Hd1—e2

Tak grają Capablanca i Flohr, a Fine idzie w ich ślady.

4. d7—d5
5. a2—a3

W partii Dr. Euwe—Botwinnik (Nottingham 1936) nastąpiło 5. c×d5 H×d5 6. Sf3 i t. d. i białe osiągnęły minimalną przewagę.

5. . . . . Gb4×c3+
6. Hc2×c3 Sf6—e4
7. Hc3—c2 0—0

Czarne mogą teraz grać 7.... c5 lub t. zw. wariant z San Remo 7. . . . Sc6 i e5, lecz młody mistrz szwedzki stosuje taktykę wyczekiwania.

8. e2—e3 Sb8—d7
9. Gf1—d3 f7—f5
10. Sg1—e2 c7—c5
11. 0—0 Se4—d6

Czarne obawiają się ewentualnej groźby pozycyjnej 12. f3 Sd6 (12... Sf6 13. c×d i pion e nie może bić) 13. c5 Sf7 14. e4! Tracą jednak przez to tempo. W rachubę wchodził śmiały ciąg 1. . . . Hh4, aby niepokoić przeciwnika.

12. c4—c5 Sd6—e4
13. b2—b4 a7—a6
14. f2—f3

Białe mogą teraz także grać 14. a4 oraz Gb2 i b5. Fine jednak zwraca główną uwagę na skrzydło królewskie, gdzie wkrótce dochodzi do dramatycznych wydarzeń.

14. . . . . Se4—f6
15. Gc1—d2

Pełna mobilizacja wszystkich figur.

15. . . . . g7—g6
16. Se2—g3 e6—e5

Czarne chcą wyprzedzić przeciwnika w ataku, okazuje się jednak, że otwarcie linii zawsze korzystniejsze jest dla lepiej rozwiniętej strony. Należało grać 16... Wf7 oraz Sf8.

17. e3—e4 f5—f4
18. Sg3—e2 g6—g5
19. e4×d5 c6×d5
20. Gd2—c3 e5—e4

Po 20... We8 21. d×e S×e5 22. Wae1 otwarcie diagonali a1—h8 okazałoby się zgubnym dla czarnych.

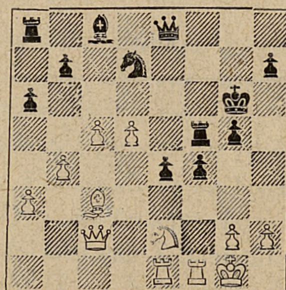
21. f3×e4 Sf6×e4
22. Gd3×e4 d×e4
23. Hc2—a2

Jeżeli H×e4 to Sf6 i Sd5 z zablokowaniem diagonali. Ostatnim, ładnym posunięciem białe uzyskują nowe możliwości ofenzywne

23... Kg8—g7

Po Wf7 nastąpiłoby 24. S×f4! g×f 25. W×f z decydującym atakiem

24. d4—d5+ Kg7—g6
25. Ha2—c2 Hd8—e8
26. Wa1—e1 Wf8—f5

27. Se2×f4+! g5×f4
28. We1×e4 He8—f7
29. We4×f4 Sd7—e5

Aby zapobiec groźbie 30. g4

30. G×e5 h7—h5
31. Hc2—d3

Grozi 32. Hg3+ Kh6 33. W×f5 G×f5 34. W×f5 Hg7 mat. Wobec tego czarne poddały się.

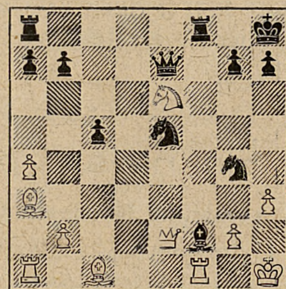
Uwagi Dr. A. Seitza

Partia Nr. 5

Gambit hetmański

Fine — Landau.

1. d2—d4 d7—d5 2. c2—c4 c7—c6 3. Sg1—f3 Sg8—f6 4. Sb1—c3 d5×c4 (prowadzi do żywej gry.) 5. a2—a4 Gc8—f5 6. e2—e3 e7—e6 7. Gf1×c4 Gf8—b4 8. 0—0 0—0 9. Sf3—e5 Hd8—e7 10. Hd1—e2 c6—c5 11. e3—e4 Gb4×c3 12. e4×f5 Gc3×d4 13. f5×e6 f7×e6 14. Se5—f3 Sb8—c6 15. Sf3—g5 Sc6—e5 16. Gc4—a2 Kg8—h8 17. Sg5×e6 Sf6—g4 18. h2—h3 Gd4×f2+ 19. Kg1—h1 He7—h4 (atak czarnych jest niebezpieczny i wymaga przytomnej obrony) 19.

Gc1—f4 Wf8×f4 20. Se6×f4 Wa8—f8 (tutaj było 21... Gd4 lepsze. Po 21... Hg3 białe muszą wprawdzie poświęcić hetmana, zachowują jednak wieżę i 2 figury.) 21. Ga2—e6 Wf8×f4? (lepsze 21... g5) 22. Ge6×g4 Se5—g6 23. Gg4—f3 Gf2—g3 24. Gf3×b7 Wf4×f1+ 25. Wa1×f1 Hh4×a4 26. He2—e6! Czarne poddały się.

ALEKSANDER WAGNER

Laufer czy goniec?

W słowniczku ortograficznym najnowszej pisowni znajduje się śród innych wyrazów przyswojonych laufer. Rażący ten, żywcem zapożyczony germanizm, powinien był w nowoczesnej polszczyźnie dawno już zniknąć z języka literackiego oraz z mowy potocznej klas wykształconych.

Laufer przybieżał do przedrozbiorowej Polski wraz z krótkotrwałą modą saską, jako przyboczny sługus, daleko biegnący pieszo przed karetą lub wierzchowcem magnata, w kaszkiecie z herbem swego pana. Po krótkiej swej życiowej karierze utrzymał się tylko in effigie jako dalekobieżna figurka szachowa, w potocznej gwarze miłośników gry królewskiej. Natomiast zwyciężył go niebawem i znakomicie zastąpił jednoznaczny i popularny goniec, we wszystkich czasopismach szachowych od krakowskiego „Szachisty Polskiego" 1912 do „Przeglądu szachowego" 1937. Chwilowo wstaje

z martwych „laufer", co prawda z ważkiego powodu, jako przykład „ruchomej samogłoski **e** przed **r** we fleksji wyrazów obcych". Nie wolno więc pisać w d r u g i m p r z y p a d k u „laufera", tylko „laufra!" Natomiast „Przegląd Szachowy" nie będzie pisał w ż a d n y m p r z y p a d k u „laufra', gdyż pozostaje przy popularnym g o ń c u! Wprawdzie bowiem „nec Caesar supra grammaticos", ale też „vox populi — vox Dei"...

Najpiękniejsze partie z Nottinghamu.

Wielki turniej w Nottingham, zakończony jak wiadomo zwycięstwem Capablanki i Botwinnika, nietylko był najsilniejszym ostatnich lat, ale w przeciwieństwie do wielu t. zw. turniejów „wielkich mistrzów", przyniósł szereg ostrych i żywych partii. Wpłynął na ożywienie gry przede wszystkim udział młodej generacji arcymistrzów i rywalizacja ze starszym pokoleniem. Za pierwszą z niżej podanych partii Botwinnik otrzymał nagrodę piękności, za drugą zaś Aljechin nagrodę za najlepiej przeprowadzony atak królewski,

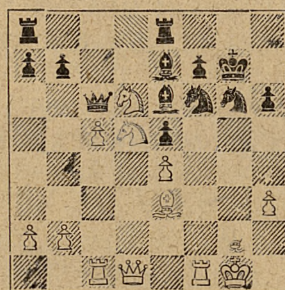
Partia Nr. 6 Indyjska

B: Botwinnik C: Dr. Tartakower

1.	Sg1—f3	Sg8—f6
2.	c2—c4	d7—d6
3.	d2—d4	Sb8—d7
4.	g2—g3	e7—e5
5.	Gf1—g2	Gf8—e7
6.	0—0	0—0
7.	Sb1—c3	c7—c6
8.	e2—e4	Hd8—c7
9.	h2—h3	Wf8—e8
10.	Gc1—e3	Sd7—f8
11.	Wa1—c1	h7—h6
12.	d4—d5	Gc8—d7
13.	Sf3—d2	g7—g5

To ryzykowne lecz słabe posunięcie daje białym sposobność do rozbicia czarnej pozycji królewskiej Lepszym było 13... Sg6

14.	f2—f4!	g5×f4
15.	g3×f4	Kg8—g7
16.	f4×e5	d6×e5
17.	c4—c5!	c6×d5
18.	Sc3×d5	Hc7—c6
19.	Sd2—c4	Sf8—g6
20.	Sc4—d6	Gd7—e6

Tartakower postanawia poświęcić jakość, aby pozbyć się niebezpiecznego skoczka.

Lecz Botwinnik nie spieszy się z zdobyciem wieży!

21. Sd5×e7! Sg6×e7

Po 21. W×e7 białe wygrywają przez 22. Sf5+Kf8 (22... G×f5 23. e×f5 i zdobywa figurę.)

23. G×h6+Ke8, 24. S×e7 K×e7 25. Gg5 Sf4 26. W×f4 e×f4 27. e5

22. Wf1×f6!! Kg×f6

Daleko obliczone poświęcenie jakości.

23. Hd1—h5 Se7—g6

24. Sd6—f5!

To posunięcie tłumaczy ofiarę wieży. Czarny król nie może teraz umknąć, a 24... G×f5 25. e×f5 kosztuje figurę.

24... We8—g8

Po 24...Wh8 białe wygrywają w ładny sposób: 25h4 (z groźbą Gg5+) G×a2 26. Wd1 Wad8 27. Hg5+! h×g5 28. G×g5+ Ke6 29. Sg7 mat,

25. Hh5×h6 Ge6×a2
26. Wc1—d1 Wa8—d8
27. Hh6—g5+ Kf6—e6
28. Wd1×d8 f7—f6
29. Wd8×g8 Sg6—f4

29... f×g5 30. W×g6+ i W+c6 z wygraną.

30. Hg5—g7

Czarne poddały się.

Partia Nr. 7 Gambit hetmański

Dr. Aljechin — Alexander

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sg1—f3 b7—b6
4. g2—g3 Gc8—b4

Ten system obrony indyjskiej stosował z szczególnym zamiłowaniem Nimcowicz.

5. Gf1—g2 Gf8—b4+
6. Sb1—d2 0—0
7. 0—0 Gb4×d2?

Słabo zagrane. Do wymiany nie było żadnego powodu:

8. Hd1×d2 d7—d6
9. b2—b3 Sb8—d7
10. Gc1—b2 Wa8—b8
11. Wa—d1 Sf6—e4
12. Hd2—e3 f7—f5
13. d4—d5 e6×d5

Jeżeli 13... e5 to 14. Sh4!

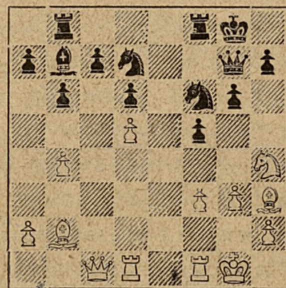
14. c4×d Sd7—f6
15. Sf3—h4! Hd8—d7

Czarne nie mogą bić piona d5. 15... G×d5 16. G×f6 albo 15... S×d5 16. W×d5 i 17. Hd4!

16. Gg2—h3 g7—g6
17. f2—f3 Se4—c5
18. He3—g5 Hd7—g7
19. b3—b4 Sc5—d7
20. e2—e4! Sf6×e4

Czarne są do tego zmuszone, grozi bowiem zdobycie piona f5 a po f×e tracą figurę przez G×d7.

21. Hg5—c1! Se4—f6

22. Gh3×f5!

Piękna ofiara. Po 22... g×f5 nastąpi: 23. S×f5 Hh8 (jedyne posunięcie) 24. Hg5+Kf7 25. Wde1 z wygraną. To wyjaśnia także ofiarę piona w 20 posunięciu.

22. . . . . Kg8—h8
23. Gf5—e6 Gb7—a6
24. Wf1—e1 Sd7—e5
25. f3—f4 Se5—d3
26. Wd1×d3 Ga6×d3
27. g3—g4 i czarne poddały

się, gdyż przeciwko groźbie 28. g5 nie ma obrony.

Szachy we Lwowie.

Ostatnie Walne Zgromadzenie Lwowskiego Okręgowego Związku Szachowego stało pod znakiem reform. Reformy te miały dostosować statut do dzisiejszej rzeczywistości. W pierwszym rzędzie obniżono wkładki członkowskie do kwoty Zł. 5. rocznie od drużyny i umorzono wszystkie zaległości z tytułu wkładek. Te dwie uchwały spowodowały, że Zarządowi udało się w ciągu kilku dni powiększyć ilość klubów zrzeszonych w Lw. Okr. Zw. Sz. z 4-ch do 14-tu! Ilość zrzeszonych klubów w Lw. Okr. Zw. Szach. mogłaby ulec dalszemu zwiększeniu gdyby drużyna grająca w rozgrywkach o drużynowe mistrzostwo składała się z 6 ciu graczy. Wniosek taki wpłynął wprawdzie na Walnym Zgromadzeniu, spotkał się jednakowoż z sprzeciwem Ogniska Podof. Zaw., Z.Z.K. Hełm i Tow. Żyd. Stud. Fil., umotywowanym tym, że klub traci na żywotności z powodu niebrania udziału wszystkich zawodników w rozgrywkach. Możnaby temu zaradzić przez utworzeniu zazerw klubowych, rozgrywających mecze w drugiej klasie przy zniżonej opłacie.

Ożywienie życia szachowego daje Zarządowi Lw. Okr. Zw. Sz. wielkie pole do popisu. Zarząd przedstawia się obecnie następująco: Prezes Mgr. O. Słobodjan, wiceprezesi K. Sobiecki i A. Ackerman, sekretarze J. Czajkowski i E. Kaszczuk, skarbnik E. Belfówna.

Z prezesem Lw, Okr. Zw. Szach. oraz z redakcją „Przeglądu Szachowego" omawialiśmy niejednokrotnie rezultaty, jakie możnaby osiągnąć na naszym terenie. Szczupłe ramy artykułu uniemożliwiają mi dokładnego i szczegółowego omówienia wszystkich projektów. Wyliczę jedynie: Międzyszkolny turniej drużynowy o puchar przechodni, międzyszkolny turniej indywidualny, gry symultanowe mistrza Lwowa p. Schechtera, turniej szachowy o charakterze widowiskowym na Targach Wschodnich z udziałem kilkudziesięciu a nawet stu szachistów przy niskim wpisowem, turniej pań i t. d.

Obraz życia szachowego we Lwowie nie byłby dokładny, gdybym nie wspomniał o paniach. We Lwowie jest kilka pań grających ze szczególnym zainteresowaniem w szachy i osiągających niekiedy dobre rezultaty nawet z „płcią brzydką", Wymowny dowód, że gra w szachy zdobywa dziś coraz więcej zwolenników i „zwolenniczek". Mgr. I. H.

Lwów. W rozgrywkach drużynowych o mistrzostwo Lwowa prowadzi Z.Z.K. „Hełm", który jest najsilniejszy i ma dobrany skład. Tegoroczny turniej indywidualny o mistrzostwo Lwowa zapowiada się bardzo interesująco. Weźmie w nim udział obok znanych zawodników, szereg młodych utalentowanych graczy.

W styczniu odbył się tu turniej drużyn podoficerskich o puchar wędrowny, ufundowany przez p. Ministra S. Wojsk. Po pięknej i zaciętej walce zwyciężyła drużyna lwowska. Drugie miejsce zajęła drużyna warszawska.

Z turnieju o mistrzostwo Lwowa 1936.

Partia Nr. 8 Indyjska

Bombach — Sulik

1. d4 Sf6, 2. c4 g6, 3. Sc3 Gg7 4. e4 d6, 5. f3 Sbd7, 6. Ge3 b6? (Zupełnie bez uzasadnienia, przesłania bowiem hetmanowi diagonalę c8—a5 po ewent. c5) 7. Hc2 c5, 8. c5 h5, (unika wymiany gońca, osłabia jednak silnie skrzydło królewskie). 9. h3 Ga6, 10. f4! (Pozycja strategiczna czarnych jest już krytyczna) ...Hc7 11. Sf3 Gc8? 12. Ge2 a6, 13. Sg5 Sh7 14. Sf3 Sh8, 15. Sg5 (zysk na czasie) Sh7 16. Sf3 Shf8. 17. 0—0 Sh7 18. Wac1 0—0, 19. Gd3 Wb8, 20. a4 We8 21. Gf2 Gb6 22. Gg3 Sdf8, 23. Hc2 e6, 24. e5! d×e, 25. f×e Gb7, 26. d6 Ha7, 27. h4! (Blokada. Pozycja czarnych jest silnie skrępowana, tak w centrum, jak i na obu skrzydłach)... Gc6, 28. b3 Wec8. 29. Se4 G×e4, 30. W×e4! Gg7, 31. We2Hc8, 32. Sg5 S×g5, 33. h×g5 Sd7 34. Hd2 (Po We12 Sf8! białe oddając 2 wieże za hetmana i piona, otrzymują pozycję b. trudną do wygrania)... Wb7, 35. Gh2 Sb8, (Skoczek oddala się z zagrożonego skrzydła królewskiego: wskazane Sf8) 36. g4 h×g4, 37. Hf4 Wa7, (Decydująca strata tempa. Czarne obawiają się związania na przekątni wieży i skoczka. Sc6 było jednak konieczne. Teraz białe przechodzą do decydującego ataku). 38. H×g4 Sc6, 39. Gg3! Sd4, 40. Wh2 Sf5, (40... S×b3, 41. Hh3!) 41. Gf4 Hc6 42. We1 Wb8, 43. Kf2 b5, 44. Ge4! (Czarne są zgubione) ...Hb6, 45. Weh1 b×c4, 46. Hh3 Sh6 47. H×h6! z matem w 4 posunięciach.

Uwagi H. Bombacha.

Powyższa partia rozegrana przez Bombacha bardzo dobrze, przez Sulika natomiast poniżej swej siły, wymaga kilka uwag. Sulik musiał ją wygrać, aby zdobyć pierwsze miejsce, była bowiem ostatnia runda. Zastosował jednak fałszywą taktykę defenzywną i czekał na błędy przeciwnika. Lecz doznał tym razem zawodu.

Z kraju.

Turniej o mistrzostwo Zagłębia Naftowego.

W grudniu 1936 r. i styczniu b. r. odbył się w Borysławiu, w lokalu Zw. Zaw. Prac. Przemysłu Naftowego turniej o mistrzostwo Zagłębia przy udziale 17-tu zawodników.

I. nagrodę zdobył J. Rossberger z Drohobycza, który osiągnął 12 p. z 13 możliwych. (I. nagrodę stanowił zegarek, dar magistratu miasta Borysławia) II. nagrodę zdobył H. Diamand 10 1/2 p., III. nagrodę H. Wagman 10 p. Dalsze miejsca zajęli 4. A. Kimmeldorf 9 1/2 p. (wszyscy z Borysławia) 5. S. Schapira (Solec) 7 1/2 p. 6. N. Kaszuba 6 1/2 p. (Drohobycz) 7. M. Pfefferbaum (Borysław) 6 1/2 p. 8. M. Hamulec 6 p. W czasie turnieju wystąpiło 3 zawodników.

Przechodząc do omówienia turnieju trzeba podkreślić pewne zwycięstwo utalentowanego Rossbergera który również za partię z Hamulcem uzyskał nagrodę za najpiękniejszą partię turnieju. Drugą nagrodę Diamanda należy uważać za sukces tego zawodnika który grał ze szczęściem. III. nagroda przypadła w udziale Wagmanowi, który właściwie powinien był zająć drugie miejsce. Kimmeldorf przez cały prawie czas był na czele tabeli, załamał się dopiero przy finishu. Schapira grał dość nierówno. Przy swoim talencie rokuje wielkie nadzieje na przyszłość. Kaszuba w normalnych warunkach mógł zająć drugie, ewentualnie trzecie miejsce. Grał jednak poniżej swej siły.

Kierował turniejem S. Limbach. Na wyróżnienie zasługuje ofiarna praca komitetu turniejowego w osobach p. p. N. Buksbauma, J. Teitlera, Prof. E. Stocka i W. Goldwassera oraz kierownika turnieju, dzięki którym turniej pod względem organizacyjnym stał na wysokim poziomie.

Uroczyste wręczenie nagród odbędzie się w niedzielę 14. lutego w Borysławiu, po czym nastąpi mecz Borysław-Drohobycz.

S. L.

Borysław. W ostatnich latach świat robotniczy Zagłębia uświadomił sobie znaczenie szachów i doszedł do przekonania, że szachy jako ważny czynnik kulturalny mają olbrzymie znaczenie dla ludzi pracy.

Uważamy to za obiaw, zasługujący na pełne uznanie.

(Redakcja.)

Wiadomości ze świata.

Birmingham. W styczniu odbył się tu mały turniej międzynarodowy Wynik był następujący: I—II. Eliskases i Prins, młody mistrz holenderski po $8^1/_2$ p. III, Winter 7 p. IV. Koltanowski $6^1/_2$ p. Uczestników 11-tu,

Sztokholm. W sierpniu b. r. odbędzie się tu VII. kongres F. I. D. E. połączony z turniejem drużynowym. Wezmą w nim przypuszczalnie udział ekipy 25-ciu państw. Protektorat nad kongresem objął król Gustaw V.

Margate W międzynarodowym turnieju wielkanocnym grają: Capablanca, Fine, Eliskases, Pirc i jeden przedstawiciel Rosji, zwycięzca specjalnego turnieju eliminacyjnego w Leningradzie. Poza tym grać będzie jeszcze kilku mistrzów angielskich.

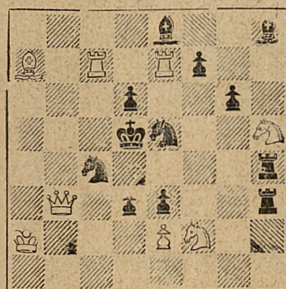
Moskwa. Z końcem lutego rozpocznie się tu wszechrosyjski turniej mistrzowski. W kwietniu ma odbyć się wielki turniej międzynarodowy. Sensacją będzie udział Aljechina.

Czerniowce W turnieju o mistrzostwo północnej Rumunii zwyciężył H. Friedman (Polska), uzyskując 12 p. z 15-tu możliwych.

Zurych. Międzynarodowy Związek Szachowy (F. I. D. E.) nadał godność członka honorowego (6-tą z rzędu) znakomitemu mistrzowi polskiemu D. Przepiórce.

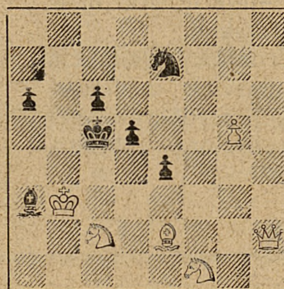
ZADANIA

1. A. Brill, Lwów
(Oryginalne)

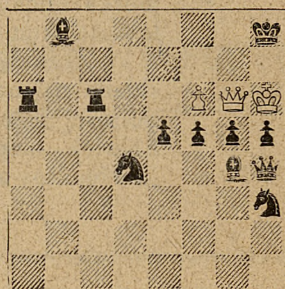
Mat w 2 posunięciach.

2. W. Garliński, Lublin
(Oryginalne)

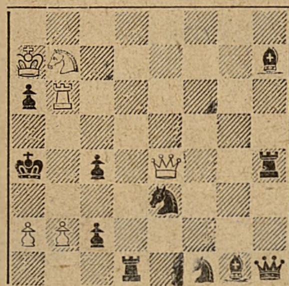
Mat w 3 posunięciach.

3. S Limbach, Borysław (Oryg.)
Poświęcone T. Horakowi

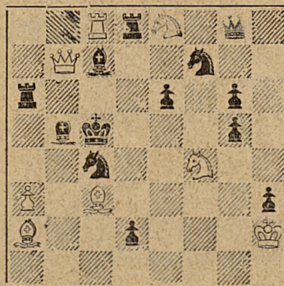
Samomat w 2 posun.

4 C. Mansfield, Anglia
1. nagr. Monachium 1936

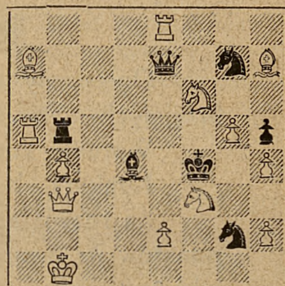
Mat w 2 posunięciach.

5, K. A. K. Larsen, Dania
2. nagr. Monachium 1936

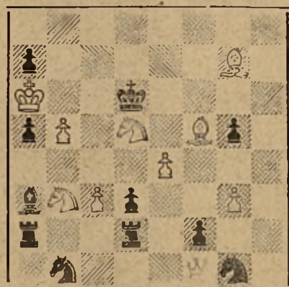
Mat w 2 posunięciach.

6. K. A. L. Kubbel, Rosja
1. nagr, Skakbladet 1935

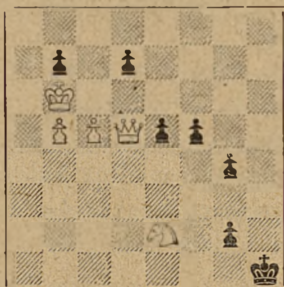
Mat w 2 posunięciach.

7. V. Marin, Hiszpania
1. nagr. N. Schachnachrichten

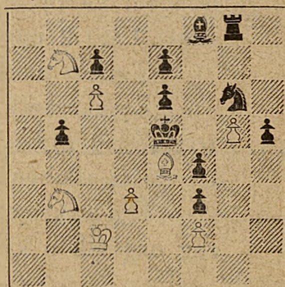
Mat w 3 posunięciach.

8. B. Kurz, Praga
Narodni Politylka 1924

Mat w 3 posunięciach.

8. S. Limbach, Borysław
1. nagr. Schachvärlden 1934

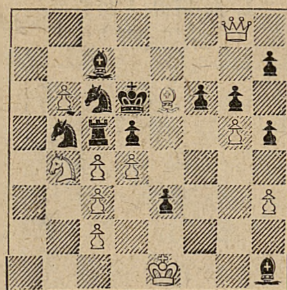
Mat w 3 posunięciach.

D. Przepiórka

W roku ubiegłym Dawid Przepiórka obchodził 40-lecie swej działalności kompozytorskiej.

Z okazji tej rocznicy, Redakcja składa najznakomitszemu mistrzowi polskiej kompozycji serdeczne, aczkolwiek nieco spóźnione życzenia „ad multos annos"

D. Schachblätter 1911.

Mat w 6 posunięciach

Powyższe zadanie da Czytelnikom naszym pojęcie o piękności i głębokiej treści utworów Przepiórki.

Rozwiązanie: 1. Hf7 Sb8, 2. g×f Gd8, 3. Gc8 W×c8, 4. c×d Sc7, 5. b7!!

Bajeczny pomysł zablokowania wieży.

Nasz I. miesięczny konkurs rozwiązaniowy.

Ogłaszamy niniejszem konkurs rozwiązaniowy, na zasadach ogólnie przyjętych, t. zw. systemem drabinkowym.

Warunki konkursu:

Konkurs obejmuje zadania zamieszczone w Nr. 1. i 2.

Za rozwiązanie zadania (tak autorskie jak i też uboczne) liczymy tyle punktów ile posunięć liczy to zadanie: za dwuchodówki 2 p., za trójchodówki 3p. i t. d.

Za dowód nierozwiązalności podwójną ilość punktów, za częściowo uboczne 1 p.

W rozwiązaniu dwuchodówki wystarczy podać pierwsze posunięcie. Natomiast w rozwiązaniu zadań trój- i wielochodowych, należy podawać conajmniej dwa pierwsze posunięcia białych z wyszczególnieniem wszystkich odmian. Za rozwiązania niezupełne (brak najważniejszych odmian) potrącamy 1 do 2 punktów.

Termin nadsyłania rozwiązań z Nr. 1 upływa z dn. 15. marca br.

Zaznaczamy wyraźnie, że Czytelnicy nie muszą przysyłać rozwiązań wszystkich zadań. System drabinkowy umożliwia bowiem przy nieco wytrwałości zdobycie czołowego miejsca każdemu uczestnikowi konkursu.

Dla zwycięzców naszych konkursów miesięcznych przeznaczyliśmy szereg nagród, o których bliższe szczegóły podamy w następnym numerze.

W części nakładu opuszczono przez przeoczenie czarnego piona g7 w zadaniu Nr. 9, (Limbach).